

Høringsnotat

Forslag til midlertidig forskrift om prisregulering av
fjernvarme til husholdninger med og uten
tilknytningsplikt

1 Høringsnotatets hovedinnhold

Departementet foreslår å fastsette en midlertidig forskrift om prisregulering av fjernvarme til husholdningskunder fra anlegg med konsesjon etter energiloven. Forslaget er hjemlet i strømstønsloven § 10 andre punktum. Forslaget gjelder alle fjernvarmeanlegg som har konsesjon etter energiloven, uavhengig av om kundene har tilknytningsplikt.

2 Forslagets bakgrunn

Strømstønsloven ble vedtatt 22. desember 2021 som en følge av den ekstraordinære situasjonen i kraftmarkedet. Strømstønsloven etablerer en midlertidig ordning for økonomisk stønad til husholdningskunder som følge av ekstraordinære strømutgifter fra og med desember 2021 til og med mars 2022. For mer om bakgrunnen for ordningen, viser departementet til Prop. 44 L (2021-2022) og Prop. 50 L (2021-2022). Ordningen er foreslått forlenget til mars 2023, jf. Prop. 70 L (2021-2022)

Det fremgår av energiloven § 5-5 første ledd andre punktum at prisen for fjernvarme ikke skal overstige prisen for elektrisk oppvarming i vedkommende forsyningsområde. I strømstønsloven ble det fastsatt i § 10 at ved «beregning av prisen for fjernvarme for husholdninger etter energiloven § 5-5 første ledd annet punktum, skal det gjøres fratrukk tilsvarende stønad beregnet etter § 5».

Da strømstønsloven ble vedtatt la et flertall i energi- og miljøkomiteen til grunn at fjernvarmekunder uten tilknytningsplikt også skulle være omfattet, jf. komiteens merknad i Innst. 102 L (2021-2022). I medhold av strømstønsloven § 10 annet punktum kan departementet gi forskrift om prisregulering av fjernvarmeanlegg med eller uten tilknytningsplikt, jf. Prop. 50 L (2021-2022) side 3.

3 Gjeldende rett

Etter energiloven § 5-5 første ledd annet punktum skal prisen for fjernvarme ikke overstige prisen for elektrisk oppvarming i vedkommende forsyningsområde. Det fremgår ikke eksplisitt av bestemmelsens ordlyd om pristaket kun gjelder kunder med tilknytningsplikt, eller om alle fjernvarmekunder i anlegg med konsesjon etter energiloven er omfattet.

Etter energiloven § 5-5 annet ledd har enhver som er pålagt å tilknytte seg fjernvarmeanlegg etter plan- og bygningsloven § 27-5 rett til å klage over priser og andre leveringsvilkår til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Etter strømstønsloven § 10 annet punktum kan departementet gi nærmere forskrift om prisregulering på fjernvarme for kunder med eller uten tilknytningsplikt.

4 Departementets forslag

Departementet foreslår at det fastsettes en midlertidig forskrift med bestemmelser om prisregulering av fjernvarme fra anlegg med konsesjon etter energiloven, for levering av fjernvarme til husholdningskunder med eller uten tilknytningsplikt. Forslaget vil

gjøre det klart at alle anlegg med konsesjon som leverer fjernvarme til husholdningskunder er omfattet av prisreguleringen i energiloven § 5-5 første ledd annet punktum. Ordningens varighet foreslås begrenset til strømstønadordningens varighet.

Ettersom ordningen med prisregulering for kunder uten tilknytningsplikt vil være midlertidig, foreslår departementet at det fremdeles bare er kunder med tilknytningsplikt som skal ha rett til å klage til NVE på prisen på fjernvarme, jf. energiloven § 5-5 tredje ledd. Departementet foreslår likevel å forskriftsfeste at NVE gis en kontrollmyndighet, og at fjernvarmeselskapene på forespørsel fra NVE plikter å gi nødvendige opplysninger.

NVE har påbegynt et arbeid der de skal se på behovet og mulighetene for å endre prismodellen for fjernvarme på lang sikt. Departementet tar sikte på å komme tilbake til utformingen og rekkevidden av energiloven § 5-5 som del av denne prosessen.

Departementet har vurdert om prisreguleringens saklige virkeområde bør utvides til også å omfatte fjernvarmeanlegg uten konsesjon. Etter departementets vurdering foreligger det i dag ikke tilstrekkelig informasjon om hvordan fjernvarmeaktører uten konsesjon fastsetter priser og andre leveringsvilkår. Basert på informasjon fra NVE antas det at de fleste anleggene er flisfyringsanlegg som i liten grad er berørt av høye strømpriser.

Fjernvarme uten konsesjon er ikke omfattet av prisreguleringen etter energiloven. Det er uklart om fjernvarmeaktører uten konsesjon har kontrakter og forretningsmodeller som lar seg kombinere med innføring av prisregulering. Det er i tillegg snakk om små anlegg, og den administrative byrden kan bli relativt stor. På denne bakgrunn foreslår departementet ikke å innføre prisregulering for fjernvarmeanlegg uten konsesjon nå.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

NVE har opplyst at det er vanskelig for fjernvarmeselskapene å skille på hvilke kunder som er pålagt tilknytningsplikt eller ikke. Derfor behandles som regel alle husholdningskunder likt innenfor et konsesjonsområde. NVE erfarer at fjernvarmeselskapene med konsesjon allerede har tilpasset sine priser til stønadsordningen for alle sine husholdningskunder. Konsekvensene av å presisere at prisreguleringen også gjelder kunder uten tilknytningsplikt er begrenset, ettersom en slik makspris på fjernvarme i stor grad allerede praktiseres. Høringen av forskriften vil kunne bidra til å belyse konsekvensene for bransjen.

Å forskriftsfeste at NVE får en kontrollfunksjon vil kunne påføre direktoratet visse økte administrative byrder.

Forslag til forskrift

Midlertidig forskrift om prisregulering av fjernvarme til husholdninger med og uten tilknytningsplikt

Hjemmel: Fastsatt av Olje- og energidepartementet [...] med hjemmel i midlertidig lov av 21. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter § 10 andre punktum.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre ensartet pris på fjernvarme for husholdningskunder i fjernvarmeanlegg med konsesjon etter energiloven, som ikke overstiger prisen på elektrisk oppvarming etter strømstønadsloven.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder levering av fjernvarme til husholdningskunder fra fjernvarmeanlegg med konsesjon etter energiloven § 5-1.

Forskriften gjelder til og med mars 2023.

Forskriften gjelder på norsk landterritorium.

§ 3. Definisjoner

Med husholdningskunder menes husholdninger som er kunder av fjernvarmeanlegg etter definisjonen i energiloven § 1-3 andre ledd.

Med fjernvarmeselskap menes eier eller operatør av fjernvarmeanlegg som leverer fjernvarme til eksterne forbrukere.

§ 4. Prisregulering

Uavhengig av om husholdningskunden har tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 27-5, skal prisen for fjernvarme ikke overstige prisen for elektrisk oppvarming i vedkommende forsyningsområde, jf. energiloven § 5-5 første ledd.

Ved beregning av prisen for fjernvarme for husholdningskunder etter første ledd, skal det gjøres fratrukk tilsvarende stønad beregnet etter strømstønadsloven § 5.

§ 5 Kontroll

Norges vassdrags- og energidirektorat fører kontroll med at fjernvarmeselskapene overholder prisreguleringen etter § 4.

Fjernvarmeselskaper plikter på forespørsel å gi nødvendige opplysninger til Norges vassdrags- og energidirektorat for utføringen av kontroll etter første ledd.

§ 6. Ikraftsetting og varighet

Forskriften trer i kraft straks.

Forskriften oppheves [dato for strømstønadslovens opphevelse].